

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/2/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117246029
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:6117246029.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. v spore žalobcu J., J. O.: XXXXXXXX, so sídlom S. XXX, M. S., na území SR konajúca prostredníctvom J. J. - organizačná zložka podniku zahraničnej osoby, O.: XXXXXXXX, M. XXX/X, Q., J. S., zast. D.. Q. W., advokátom, so sídlom P. X, E., proti žalovanej P. H. R. O. G., O.: XXXXXXXX, so sídlom R. X, T., zast. D.. M. F., advokátom, I. P. M. F. & H., so sídlom C. F. X/A, T., o zaplatenie 190,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prievidza, č. k. 16C/7/2018-111 zo dňa 3. októbra 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 190,- eur p o t v r d z u j e a vo výroku, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 9,05 % ročne zo sumy 190,- eur od 06.12.2015 do zaplatenia, m e n í tak, že žalobu zamietá.

Žalobca m á proti žalovanej n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 40 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie svojim rozsudkom (druhým v poradí) žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 190,- eur s úrokom z omeškania vo výške 9,05 % ročne zo sumy 190,- eur od 06.12.2015 do zaplatenia v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia popísal skutočnosti, z ktorých vyplynul žalobcov uplatnený peňažný nárok a uviedol, že v rámci upomínacieho konania bol vo veci vydaný platobný rozkaz, proti ktorému bol podaný odpor. Poukázal na obsah podaní procesných strán, uviedol, že vo veci rozhodol rozsudkom sp. zn. 16C/7/2018-79 zo dňa 27.09.2018 tak, že žalobu žalobcu zamietol, ktorý rozsudok na odvolanie žalobcu krajský súd zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd v odôvodnení okrem iného uviedol, že rozhodujúce a čiastočne opodstatnené sú námietky žalobcu, ktorý nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že rozhodným okamžikom, ku ktorému mu bola poskytovaná náhrada za náhradné vozidlo je deň, keď žalovaná poškodenej oznámila totálnu škodu. Krajský súd sa zároveň nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že náklady nájmu náhradného vozidla sú účelné len do doby, kedy je isté, že oprava prevádzaná nebude, ktorý záver súd prvej inštancie vyvodil z rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 25Cdo 3911/2007. Podľa názoru odvolacieho súdu, s prihliadnutím na argumentáciu žalobcu a nálezy Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. I. ÚS 3831/2017 zo dňa 24.07.2018 a sp. zn. I. ÚS 3204/18 zo dňa 22.01.2019 nebolo pre rozhodnutie postačujúce, pokiaľ súd vychádzal z názoru, že oznámenie o totálnej škode je rozhodujúcim okamžikom pre priznanie nároku na náhradu nákladov za prenajaté vozidlo bez toho, aby sa súd zaoberal tým, či bolo účelné, aby poškodená aj po tomto oznámení o totálnej škode

náhradné vozidlo využívala. Súd prvej inštancie a posúdením, či bolo účelné, aby poškodená vozidlo naďalej využívala. Po vyhodnotení vykonaného dokazovania dospel k záveru, že nárok žalobcu je dôvodný a žalobe vyhovel. Mal preukázané, že poškodená E. G. užívala na základe zmluvy o nájme zo 16.10.2015 vozidlo S. E. B. v období od 16.10.2015 do 26.10.2015 za dohodnuté denné nájomné vo výške 38,- eur. Z listu zo dňa 27.10.2015 od poškodenej vyplynulo, že z dôvodu nepojazdnosti vozidla bola nútená zapožičať si náhradné vozidlo od spoločnosti J., J., ktoré používala na prepravu tovaru a na obchodné stretnutia k zákazníkom, pričom ich spoločnosť disponuje len jediným vozidlom a nemali inú možnosť, ako zabezpečiť zásobovanie a chod spoločnosti. Z tohto listu súd prvej inštancie vyvodil účelnosť využitia poskytnutého náhradného vozidla v súvislosti s dopravnou nehodou zo dňa 15.10.2015, a to po celú dobu užívania od 16.10. do 26.10.2015, ktorú súd z hľadiska trvania považoval za primeranú na to, aby si poškodená mohla zabezpečiť iné náhradné vozidlo pre jej ďalšiu potrebu pre výkon svojej podnikateľskej činnosti. Faktúrou č. XXXXXXXX zo dňa 26.10.2015 mal preukázané, že poškodená najazdila za túto dobu na prenajatom vozidle celkovo 541 km, z čoho je zrejmé, že uvedené motorové vozidlo aktívne využívala pri výkone svojej podnikateľskej činnosti. Dospel k záveru, že išlo o účelné využitie poskytnutého náhradného motorového vozidla podľa zmluvy o nájme zo dňa 16.10.2015, po celú dobu nájmu, za ktorú poškodená zaplatila prenajímateľovi motorového vozidla 190,- eur (na základe uzavretej zmluvy o postúpení pohľadávka prenajímateľa na zaplatenie uvedenej sumy zanikla vzájomným zápočtom), čím vznikla poškodenej škoda v zmysle § 442 Občianskeho zákonníka, ktorý nárok na náhradu škody postúpila na žalobcu.

3. Žalobcovi priznal úrok z omeškania za dobu od 06.12.2015, nakoľko žalovaná neposkytla poisťné plnenie v celom rozsahu do 15-tich dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinností poisťovateľa poskytnúť poisťné plnenie, pričom ku skončeniu prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinností poisťovateľa poskytnúť poisťné plnenie došlo dňa 19.10.2015. Rozhodol podľa § 11 ods. 6, 8 zákona č. 381/2001 Z. z. v spojení s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995.

4. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1 v spojení s § 218 ods. 1 veta druhá CSP.

5. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie odôvodnila tým, že neboli splnené procesné podmienky (§ 365 ods. 1 písm. a) CSP), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP). Napadnutý rozsudok označila za nesprávny, nezákonný a arbitrárny, ktorý trpí nepreskúmateľnosťou. Súd prvej inštancie vyslovil právne závery, ale nevysporiadal sa so skutočnosťami, zohľadnenie ktorých je nevyhnutné pre právne posúdenie veci a rozhodol na základe nepodloženej právnej konštrukcie, ktorú nedostatočne odôvodnil. Akcentovala povinnosť súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie (nález Ústavného súdu, sp. zn. III. ÚS 119/03) s tým, že ak ide o argument, ktorý je pre vec rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (napr. rozhodnutie Ústavného súdu, sp. zn. I. ÚS 56/2001). Zdôraznila, že zmluvné strany v písomnej zmluve o nájme sú uvedení - poškodená na strane nájomcu a J.,, organizačná zložka podniku zahraničnej osoby Q., M. XXX/X na strane prenajímateľa. Zmluvu o nájme tak neuzavrel žalobca, ale jeho organizačná zložka, bez odkazu na žalobcu, teda vo vlastnom mene. Organizačnej zložke zahraničného podniku zákon nepriznáva žiadnu právnu subjektivitu, organizačná zložka nemá spôsobilosť brať na seba práva a povinnosti. Z tohto dôvodu je písomná zmluva o nájme, keďže ju uzavrel subjekt bez právnej subjektivity, absolútne neplatný právny úkon podľa § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nakoľko v prípade absolútne neplatného právneho úkonu nemožno odstrániť vady spôsobujúce túto neplatnosť ani dodatočne, je nepochybné, že uzavretím dodatku č. X zo dňa 06.06.2017 v zmluve o nájme, ktorý mal žalobca uzavrieť s poškodenou v snahe odstrániť pochybenie pri uzavretí zmluvy o nájme, sa neodstránila vada nedostatku právnej subjektivity pri uzavretí zmluvy o nájme. Z rovnakého dôvodu sú neplatné aj ďalšie právne úkony, o ktoré žalobca opiera svoj žalobný návrh; faktúra, splnomocnenie zo dňa 12.09.2017. Dôsledkom neplatnosti splnomocnenia je aj absencia splnenia procesných podmienok uvedeného súdneho konania, keďže právny zástupca žalobcu podal žalobu bez existencie platného písomného splnomocnenia. Zdôraznila, že neplatnosť sa týka aj zmluvy o postúpení, pretože túto uzavrela organizačná zložka bez právnej subjektivity. V

záhlaví zmluvy o postúpení je síce uvedený žalobca, avšak na jej konci je miesto podpisu opatrené od tlačkom pečiatky špecifikujúcej výlučne len organizačnú zložku. Nie je zrejme, aká osoba mala za organizačnú zložku podpisovať, keďže k podpisu nie je pripojené žiadne označenie konajúcej osoby (či už menom a priezviskom, alebo aspoň funkciou). Z tohto dôvodu je zmluva o postúpení absolútne neplatným právnym úkonom. Zo súdom zisteného skutkového stavu vyplýva, že poškodená mala voči žalobcovi záväzok, ktorý spočíval v neuhradenej faktúre. Poškodená predstavovala subjekt, ktorý bol dlžníkom žalobcu. Uvedené preukazuje faktúra, v zmysle ktorej subjektom zaviazaným na plnenie bola práve poškodená, nie žalovaný. Vzhľadom na vyššie uvedené, s poukazom na § 524 Občianskeho zákonníka, keďže poškodená predstavovala dlžníka žalobcu, nemohla so žalobcom platne uzatvoriť zmluvu o postúpení. Zmluvou o postúpení nemohlo dôjsť k postúpeniu pohľadávky poškodenej na žalobcu, pretože túto pohľadávku žalobcu pred jej cesiou poškodená neuhradila, ale došlo k postúpeniu záväzku poškodenej, ktorý v zmysle vystavenej faktúry predstavuje práve pohľadávku žalobcu. K úhrade faktúry nemohlo dôjsť ani na základe vzájomného zápočtu. Ak poškodená nebola majiteľom pohľadávky voči žalobcovi pred jej postúpením, nemohla túto pohľadávku postúpiť na žalobcu a kauzálna žalobcovi nemohla následne vzniknúť pohľadávka voči poškodenej na zaplatenie odplaty za postúpenie, ktorú následne žalobca mienil použiť na započítanie. Z uvedeného vyplýva, že žalobca nemôže predstavovať aktívne vecne legitimovaný subjekt v predmetnom súdnom konaní. Pokiaľ predmetom zmluvy o postúpení malo byť postúpenie pohľadávky zo strany poškodenej, ktorú žalobca ako veriteľ eviduje voči poškodenej ako dlžníkovi (neexistujúci predmet postúpenia), je takýto právny úkon podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatný. Podľa názoru žalovanej v rozpore s ustálenou judikatúrou sú žalobcovi priznané úroky z omeškania. Podľa záveru uvedeného v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/145/2017 zo dňa 22.11.2018 povinnosť zaplatiť úroky z omeškania vzniká až doručením právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody, peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania upravená v § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z., je viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v § 11 ods. 6 písm. a) alebo b) zákona č. 381/2001 Z. z., účelom ktorej je ochrana poškodeného, aby poisťovňa pod následkom tejto sankcie nezostala nečinná, aby bola nútená oznámiť v lehote troch mesiacov poškodenému spôsob vybavenia jeho poisťnej udalosti.

6. Žalobca v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny, zákonný a dostatočne odôvodnený. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Uviedol, že súd vzhľadom na skutkové okolnosti a vykonané dokazovanie mal aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu za preukázanú z predloženej zmluvy o postúpení pohľadávky, na základe ktorej došlo k platnému postúpeniu predmetnej pohľadávky z poškodenej na žalobcu. Tvrdenia žalovanej ohľadne neplatnosti zmluvy o nájme a ďalších právnych úkonov nie je možné akceptovať, nakoľko je zrejme, že ide o vadu v označení osoby, ktorá je účastníkom právneho úkonu. Táto však sama o sebe nespôsobuje jeho neplatnosť, pokiaľ možno spoľahlivo zistiť z obsahu alebo skutkových okolností, kto bol jeho účastníkom (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 2Cdon/386/1996 zo dňa 10.04.1997). Rovnako, v zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7MObdo/2/2000 zo dňa 27.09.2001 možno konštatovať, že samotné nepresnosti v označení účastníka zmluvy nespôsobujú neplatnosť zmluvy, ak je nepochybné, kto zmluvu uzavrel. Za účelom odstránenia prípadných výkladových nejasností alebo spochybňovania vôle zmluvných strán, bol medzi žalobcom a poškodenou uzavretý dodatok č. X k zmluve o nájme, z ktorého jednoznačne vyplýva, že organizačná zložka podniku zahraničnej osoby konala v mene žalobcu, ako aj vedomosť poškodenej o tom, s kým predmetnú zmluvu uzatvára. Keďže organizačná zložka nemá právnu subjektivitu, a je teda nedeliteľnou súčasťou zakladajúcej zahraničnej osoby, všetky jej záväzky a dlhy sú súčasne záväzkami a dlhmi tejto zahraničnej osoby. To, že žalovaná akceptovala postúpenie pohľadávky je zrejme aj z toho, že čiastočné poisťné plnenie poukázala na účet žalobcu ako postupníka. Uvedené potvrdzuje, že žalovaná svojim konaním sama potvrdila aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu už v rámci likvidácie poisťnej udalosti. Keďže zo strany žalovanej bolo poskytnuté čiastočné poisťné plnenie, nemôže byť sporné ani to, že poškodenej vznikol nárok na preplatenie účelne vynaložených nákladov za nájom náhradného vozidla. Prenájom náhradného vozidla je totiž súčasťou judikatúrou považovaný za skutočnú škodu. Nesúhlasil s namietanou arbitrážnosťou a svojvôľou súdu prvej inštancie. Uviedol, že pokiaľ sa žalovaná nestotožňuje s názorom súdu riadne odôvodneným v napadnutom rozsudku, neznamená to, že tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces. Pokiaľ ide o namietanú neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, skutočnosť, že došlo k prevodu práva medzi žalobcom a poškodenou a súčasne k úhrade predmetnej faktúry, nespôsobuje rozpor s ust. § 524 Občianskeho zákonníka, či neexistenciu nároku na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Uvedené zastrešuje jeden dokument, predložená zmluva o postúpení pohľadávky, v zmysle ktorej došlo

k úhrade faktúry a zároveň k postúpeniu pohľadávky. Zákonný nárok na náhradu nákladov účelne vynaložených na prenájom náhradného motorového vozidla voči žalovanej tak zostáva zachovaný, zmenila sa len osoba oprávnená domáhať sa uspokojenia predmetnej pohľadávky. Akékoľvek tvrdenia žalovanej o neexistencii predmetnej pohľadávky, neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky a rozpore s ust. § 524 Občianskeho zákonníka, sú preto neopodstatnené. Je nevyhnutné poznamenať, že poškodená má v zmysle zákona o povinnom zmluvnom poistení nárok na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla od žalovanej a nie od žalobcu (prenajímateľa vozidla). Dlžníkom v tomto prípade je práve žalovaná a nie poškodená. V čase uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky došlo k úhrade faktúry, a teda aj ku vzniku škody. Takéto postúpenie pohľadávky podľa rozhodovacej praxe všeobecných súdov neodporuje zákonu (viď napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/104/2019 zo dňa 30.05.2019, sp. zn. 11Co/135/2019-186 zo dňa 25.06.2019, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Cob/220/2017 zo dňa 17.01.2018). Uviedol, že rozhodovacia prax dovolacieho súdu v otázke priznania úrokov z omeškania v obdobných prípadoch nie je jednotná. V uvedenej otázke doposiaľ nebolo prijaté zjednocujúce stanovisko. Nestotožnil sa preto s názorom, že oznámením o odmietnutí poistného plnenia, si poisťovateľ splnil podmienku v zmysle § 11 ods. 6 písm. b) zákona č. 381/2001 Z. z., ktorá ho v zmysle § 11 ods. 8 zákona v celosti zbavuje povinnosti platiť úroky z omeškania, nakoľko ide o špeciálnu úpravu platenia úroku z omeškania vo vzťahu k § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ poisťovňa nesplní svoj záväzok riadne a včas, dostáva sa do omeškania, čo znamená právo popri poistnom plnení požadovať aj úroky z omeškania, ktorých základ je daný v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ust. § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. upravuje výlučne následky nesplnenia povinnosti podľa ods. 6 tohto zákona, teda sankcionuje neskoré prešetrenie a vybavenie poistnej udalosti, avšak nezabavuje poisťovňu povinnosť platiť úroky z omeškania za oneskorené plnenie podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ žalovaná v odvolaní poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/145/2017 zo dňa 22.11.2018, žalobca s poukazom na ust. § 153 a § 154 CSP zdôrazňuje, že žalovaná sa k opodstatnenosti uplatnených úrokov z omeškania vôbec nevyjadřila a až v odvolaní poukázala na viac ako rok staré rozhodnutie Najvyššieho súdu SR. Podľa tohto rozhodnutia by tak pre úplné vylúčenie povinnosti poisťovateľa nahradiť vzniknutú škodu (resp. poskytnúť poistné plnenie) postačovalo uviesť akékoľvek dôvody odmietnutia plnenia bez ohľadu na ich kvalitu a opodstatnenosť nároku poškodeného, čo je neprijateľné.

7. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je čiastočne opodstatnené.

8. Preskúmaním veci vo vzťahu k rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 190,- eur, odvolací súd uvádza, že podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní žalovanou vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súď prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie (viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 CSP dokazovanie doplnil), vykonané dôkazy správne vyhodnotil, a to každý dôkaz jednotlivito a všetky vo vzájomnej súvislosti, uviedol z akých dôvodov a ktoré tvrdenia strán sporu mal za preukázané a ktoré nie. Uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli a vec posúdil v súlade s hmotným právom, ktoré správne vyložil. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám ust. § 220 CSP. V odvolacom konaní neboli tvrdené ani preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v podrobnostiach na ne v zmysle § 387 ods. 2 CSP poukazuje. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie dodáva nasledovné:

9. Jedným z princípov predstavujúcich neopomenuteľnú súčasť práva na spravodlivý proces, je aj povinnosť súdov svoje rozhodnutie riadne odôvodniť, pričom sa musia vysporiadať s námietkami uplatnenými účastníkmi konania (stranami sporu), a to spôsobom zodpovedajúcim miere ich závažnosti. Pokiaľ si súdy túto zákonnú povinnosť nesplnia, a to jednak tým, že sa zistenými skutočnosťami alebo tvrdenými námietkami nezaoberali vôbec, alebo sa s nimi vysporiadali nedostatočným spôsobom, založili tým nepreskúmateľnosť nimi vydaných rozhodnutí. Takýto postup nemožno akceptovať preto, lebo by znamenal otvorenie cesty k potenciálnej ľubovôli v rozhodovaní a znamenal by tak porušenie ústavného zákazu výkonu ľubovôle súdmi (nález ústavného súdu I.ÚS 184/2015).

10. Žalovaná v podanom odvolaní uvádza, že napadnutý rozsudok je výsledkom zjavnej svojvôle súdu prvej inštancie a vo svojej podstate trpí samotnou nepreskúmateľnosťou.

11. So zreteľom na uplatnenú námietku nepreskúmateľnosti rozsudku súdu prvej inštancie, sa odvolací súd osobitne zameril na otázku posúdenia toho, či rozhodnutie súdu prvej inštancie napĺňa záruky, ktoré garantujú, že výkon spravodlivosti v danom prípade nie je arbitrárny (svojvoľný), súčasne, či je v súlade so základnými princípmi právneho štátu, ktorého súčasťou je aj právo na spravodlivý proces a právo na súdnu ochranu.

12. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania (strany sporu), aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov a rovnako neznamená ani to, aby účastník konania (strana sporu) bol pred všeobecným súdom úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (rozhodnutie Ústavného súdu SR I. ÚS 50/2004).

13. Žalovaná v podanom odvolaní vytyka nedostatok odôvodnenia napadnutého rozsudku, apeluje na povinnosť súdu stanovenú v § 220 ods. 2 tretia veta CSP, podľa ktorého súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Poukazuje na povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie tak, že pokiaľ ide o argument, ktorý je pre vec rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument. V podanom odvolaní však žalovaná vôbec neuvádza, na ktorý konkrétny argument odpoveď súdu absentuje.

14. Podľa názoru odvolacieho súdu v odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie zrozumiteľne a podrobne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia, poskytuje relevantnú odpoveď na všetky podstatné otázky vzniknuté pri posudzovaní uplatneného nároku na náhradu žalovanou neuznaných nákladov za nájom motorového vozidla. Rozhodnutie súdu prvej inštancie obsahuje stanoviská procesných strán, ich argumentáciu, rozhodujúce skutočnosti, z ktorých súd pri rozhodovaní vychádzal. Citované sú právne predpisy, ktoré súd aplikoval a z ktorých vyvodil jasné, jednoznačné a presvedčivé právne závery. Súd prvej inštancie zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; jeho postup nemožno považovať za neodôvodnený a rozhodnutie za nepreskúmateľné.

15. Pokiaľ ide o žalovanou namietanú aktívnu legitímáciu žalobcu, je potrebné uviesť, že aktívnu legitímáciu sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi procesné právo si ten-ktorý hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúmavanie vecnej legitímácie, či už aktívnej existencie tvrdeného práva na strane žalobcu, alebo pasívnej existencie tvrdenej povinnosti na strane žalovaného, je imanentnou súčasťou súdneho konania.

16. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí zo dňa 27. septembra 2018 uviedol a v napadnutom rozsudku (bod 27) zotrval na tom, že žalobca je v konaní aktívne legitimovaný, nakoľko zmluvou o postúpení pohľadávky zo 06.06.2017 uzavretou medzi žalobcom ako postupníkom a E. G. - W. ako postupcom došlo k platnému postúpeniu žalovanej pohľadávky vo výške 190,- eur s titulu nárokov na náhradu účelne vynaložených nákladov za nutné užívanie náhradného vozidla v súvislosti s dopravnou nehodou dňa 15.10.2015 a škodou postupcu na vozidle H. H., ev. č.: H. N.. Podľa názoru súdu vzhľadom na dohodu zmluvných strán, že ich vzájomné nároky na úhradu odplaty za postúpenie pohľadávky a na úhradu nájomného za náhradné vozidlo sa podpisom tejto zmluvy započítajú, došlo k zániku dvoch vzájomne existujúcich a platných pohľadávok, a to pohľadávky postupníka - žalobcu a zároveň prenajímateľa, ktorý mal v čase uzavretia zmluvy existujúcu pohľadávku voči E. G. z titulu neuhradenej časti faktúry č. XXXXXXXX na základe zmluvy o nájme motorového vozidla vo výške 190,- eur s existujúcou pohľadávkou E. G. na zaplatenie odplaty vo výške 190,- eur na základe uvedenej zmluvy o postúpení pohľadávky zo 06.06.2017, ktoré vzájomné pohľadávky sa momentom uzavretia uvedenej zmluvy stretli, a teda vzájomne zanikli, na základe ktorého prejavu vôle došlo na strane poškodenej v súvislosti s dopravnou nehodou zo dňa 15.10.2015 k majetkovej ujme, a teda ku škode v súvislosti so zaplatením odplaty za prenájom motorového vozidla, ktoré využívala v čase po dopravnej nehode v období od 16.10. do 26.10.2015.

17. V posudzovanej veci žalobca ako postupník dôvodne uplatňuje proti žalovanej pohľadávkou, ktorú nadobudol na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo 06.06.2017 uzavretej medzi žalobcom ako postupníkom a poškodenou E. G.- W. ako postupcom, ktorou zmluvou došlo zároveň k vysporiadaniu

záväzkov medzi poškodenou ako nájomcom a žalobcom ako prenajímateľom. Predmetná pohľadávka mohla byť predmetom postúpenia, pretože predmetom postúpenia bol nárok na náhradu škody, ktorý vznikol poškodenej ako následok dopravnej nehody, pričom postúpená pohľadávka mala charakter budúcej pohľadávky, keďže jej vznik bol viazaný na ďalšie právne úkony, ktoré sú obsahom danej zmluvy, a to odplatosť postúpenia a vzájomné započítanie pohľadávok. Zo zmluvy o postúpení zo dňa 06.06.2017 nepochybne vyplýva predmet - pohľadávka vo výške 190,- eur voči žalovanej, pričom postúpenie v zmysle bodu 4 je odplatné za odplatu vo výške 190,- eur, ktorá zodpovedá neuhradenej časti faktúry č. XXXXXXXX. V bode č. X zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že sa vzájomné nároky - úhrada odplaty a úhrada nájomného, započítavajú. Postúpená môže byť iba existujúca pohľadávka, aj premlčaná, a tiež budúca pohľadávka, pokiaľ je určitá, identifikovateľná. Z uznesenia Ústavného súdu SR, sp. zn. II.ÚS 165/2017 vyplýva, že podmienkou platnosti zmluvy je, aby išlo o existujúcu, určitú a identifikovanú pohľadávku. V posudzovanej veci uzavretou zmluvou o postúpení pohľadávky došlo jednak k odplatnému postúpeniu pohľadávky a súčasne k započítaniu vyúčtovaného nájomného za náhradné vozidlo s odplatom za postúpenie pohľadávky, teda k vyporiadaniu záväzkov medzi poškodenou ako nájomcom a žalobcom ako prenajímateľom, čo žiadny platný právny predpis nevylučuje. Nakoľko žalobca platne nadobudol postúpenú pohľadávku poškodenej, je v konaní daná jeho aktívna legitímácia.

18. Za nedôvodnú považuje odvolací súd aj námietku neplatnosti nájomnej zmluvy z dôvodu nedostatku spôsobilosti na strane prenajímateľa. Zmluvu o nájme č. XXX zo dňa 16.10.2015 uzavrela na strane prenajímateľa spoločnosť J., J., v zmluve je uvedené IČO a sídlo organizačnej zložky podniku zahraničnej osoby tak, ako je zapísané v obchodnom registri s tým, že za účelom odstránenia prípadných výkladových nejasností alebo iného spochybnovania vôle zmluvných strán spojených s nepresným označením prenajímateľa v zmluve o nájme, zmluvné strany uzavreli dodatok č. X zo dňa 06.06.2017, v ktorom prenajímateľ vyhlásil, že zmluvu o nájme č. XXX zo dňa 16.10.2015 uzatvorila v jeho mene jeho organizačná zložka J., J... - organizačná zložka podniku zahraničnej osoby, prostredníctvom ktorej vykonáva prenajímateľ svoju podnikateľskú činnosť na území Slovenskej republiky a nájomca vyhlásil, že nepresnosť označenia prenajímateľa zo zmluvy o nájme nemala vplyv na jeho rozhodnutie uzatvoriť zmluvu o nájme. Dodatok je podpísaný vedúcou organizačnej zložky, ktorá je oprávnená konať v mene spoločnosti bez toho, aby na to potrebovala osobitné splnomocnenie.

19. Odvolací súd dodáva, že v danom prípade nájom náhradného motorového vozidla ani jeho účelné využitie v období od 16.10. do 26.10.2015 nebol žalovanou namietaný. Žalovaná za prenájom motorového vozidla uhradila sumu vo výške 228,- eur, z čoho je zrejmé, že žalovaná považovala túto zmluvu o nájme za platnú. Podľa názoru odvolacieho súdu zmluva o nájme v znení dodatku č. X sú platnými právnymi úkonmi, ktoré v mene žalobcu platne uzavrela organizačná zložka zriadená na Slovensku žalobcom, a z ktorých vznikli práva a povinnosti priamo žalobcovi.

20. S ohľadom na odvolacie námietky sa odvolací súd zameril na právne posúdenie nároku na uplatnený úrok z omeškania. Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

21. Aplikčná prax súdov v otázke priznania úrokov z omeškania poškodenému pri uplatnení nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení nie je jednotná. Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 3Cdo 145/2017 z 22. novembra 2018 riešil právnu otázku, aké sú dôsledky omeškania poisťovateľa s poskytnutím plnenia podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z.; či je možné na toto omeškanie aplikovať ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. Podľa citovaného rozhodnutia peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania upravená v § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. je viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v § 11 ods. 6 písm. a) alebo b) zákona č. 381/2001 Z. z., účelom ktorej je ochrana poškodeného, aby poisťovňa pod následkom tejto sankcie nezostala nečinná, aby bola nútená oznámiť v lehote troch mesiacov poškodenému spôsob vybavenia jeho poistnej udalosti. To, že poisťovňa neodôvodnila odmietnutie poistného plnenia podľa predstáv poškodeného, nemožno vykladať spôsobom, že by si túto povinnosť nesplnila vôbec a následne prijať záver, že nesplnením tejto povinnosti sa dostala v zmysle § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. do omeškania. Dovolací súd tak dospel k záveru že žalovaná si svoju povinnosť ako poisťovateľ podľa § 11 ods. 6

zákona č.381/2001 Z. z. splnila, nebola preto povinná uhradiť žalobcovi ako poškodenému úroky z omeškania. Do omeškania by sa dostala s plnením náhrady škody až vtedy, ak by to po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody neuhradila v lehote určenej súdom priznané náhradu škody § 11 ods. 7 zákona č.381/2001 Z. z.

22. Úroky z omeškania predstavujú sankčný mechanizmus, ktorý nastupuje zo zákona (§ 517 Občianskeho zákonníka, § 369 Obchodného zákonníka). Podľa právnej teórie úroky z omeškania majú preventívnu, represívnu a satisfakčnú funkciu. Platí, pokiaľ ide o nárok na náhradu škody, že dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní, a ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania (§ 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka).

23. Vznik nároku veriteľa na úroky z omeškania je viazaný na nesplnenie peňažného dlhu. Poistený má v zmysle § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 381/2001 Z. z. právo na to, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody. Poisťovateľ má postavenie dlžníka a poškodený postavenie veriteľa, peňažná povinnosť poisťovateľa poskytnúť poškodenému plnenie (nahradiť škodu) musí byť splnená riadne a včas. Pokiaľ poisťovateľ nesplní svoju peňažnú povinnosť voči poškodenému a neposkytne mu plnenie náhrady škody, ktorá mu reálne patrí riadne a včas, dostáva sa do omeškania.

24. V danom prípade sa odvolací súd nestotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že peňažná sankcia poisťovateľa ako následok omeškania poisťovateľa s plnením, s jeho povinnosťou nahradiť poškodenému škodu, je daná.

25. Ust. § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. upravuje povinnosti poisťovateľa súvisiace so začatím a skončením prešetrovania poistnej udalosti a zaslaním poškodenému oznámenie o plnení, resp. o dôvodoch neplnenia. Ust. § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. upravuje povinnosti súvisiace s poskytnutím peňažného plnenia poškodenému, zodpovedajúcemu náhrade škody. Ide o dve odlišné právne povinnosti poisťovateľa, ktoré síce spolu súvisia, ale sú to relatívne dve samostatné právne povinnosti. Splnením povinnosti poisťovateľa skončiť prešetrovanie poistnej udalosti a zaslať poškodenému oznámenie o plnení, resp. o dôvodoch neplnenia, nezaniká povinnosť poisťovateľa poškodenému plniť náhradu škody, a to riadne a včas.

26. Poisťovateľ je povinný bez zbytočného odkladu začať prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti a) skončiť prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a oznámiť poškodenému výšku poistného plnenia, ak bol rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a nárok na náhradu škody preukázaný, b) poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo pre ktoré znížil poistné plnenie alebo poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie k tým uplatneným nárokom na náhradu škody, v ktorých nebol v ustanovenej lehote preukázaný rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a výška poistného plnenia; písomné vysvetlenie sa považuje za doručené dňom, keď ho poškodený prevzal, odmietol prevziať, alebo dňom, keď ho pošta vrátila ako nedoručené (§ 11 ods.6 zákona č.381/2001 Z. z.)

27. Ust. § 11 ods.7 zákona č.381/2001 Z. z. upravuje, že poisťovateľ je povinný poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia.

28. Sankcie, spočívajúce v povinnosti zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu (§ 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka) za nesplnenie nepeňažných povinností (uvedených v § 11 ods.6 zákona č.381/2001 Z. z.), upravuje § 11 ods.8 zákona č.381/2001 Z. z.).

29. Z ust. §11 ods. 7 a zákona č. 381/2001 Z. z. vyplýva, že pokiaľ ide o preukázané (poisťovateľom uznané) nároky na náhradu škody, je poisťovateľ povinný poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa a nároky nepreukázané (nároky, ktorých plnenie poisťovateľ odmietol alebo znížil poistné plnenie, s tým, že

poisťovateľ písomne vysvetlil dôvody), je poisťovateľ povinný poskytnúť poistné plnenie až po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia. V danom prípade žalovaný ukončil dňa 19.11.2015 t.j. do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodenej o škodovej udalosti prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie, listom zo dňa 20.11.2015 oznámil poškodenej výšku poistného plnenia, a vysvetlil dôvody, pre ktoré nárok poškodenej nepovažoval za dôvodný a pre ktoré plnenie čiastočne odmietol (náklady na použitie náhradného motorového vozidla podľa faktúry č. XXXXXXXX). Náklady za použitie náhradného vozidla uplatnené celkom v sume 501,50 eur považoval poisťovateľ v sume 228,- eur za dôvodné, vo zvyšku zostal nárok žalobcu sporným. Žalobe, ktorou sa žalobca domáhal náhrady škody v sume 190,- eur súd vyhovel, pre určenie času plnenia je právne relevantné právoplatné rozhodnutie súdu o výške plnenia. Až vtedy, ak by po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody žalovaná neuhradila v lehote súdom určenej priznanú náhradu škody, dostala by sa podľa sa podľa § 11 ods.7 zákona č.381/2001 Z. z. do omeškania.

30. Vzhľadom na to, že žalovaná sa v posudzovanej veci s plnením povinnosti nahradiť škodu do omeškania nedostala, žalobcovi nevzniklo právo a žalovanej nevznikla povinnosť zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania, Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti uplatňovaných úrokov z omeškania zmenil a v tejto časti žalobu zamietol.

31. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1,2 CSP. V odvolacom konaní mal žalobca úspech v časti o zaplatenie istiny a žalovaný úspech v časti úroku zmeškania vo výške 9,05 % ročne zo sumy 190,- eur od 06.12.2015 do zaplatenia. Ku dňu vyhlásenia tohto rozhodnutia predstavujú úroky z omeškania sumu 80,65 eur. Úspech žalobcu bol 70 % a neúspech 30 %, pomer jeho úspechu a neúspechu predstavoval 40 %, v ktorom rozsahu vznikol žalobcovi nárok na náhradu trov konania, vo výške, o ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

32. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).